

TOSAMA

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

Prisotnost sindikata

Na redni letni konferenci so bili izvoljeni novi člani IO sindikalne organizacije, za predsednika izvršnega odbora pa je bil izvoljen tov. Viljem Dolenc, ki je na prvi seji novega IO podal nekaj misli o prihodnjem delu sindikalne organizacije v Tosami.

Člani tovarniške osnovne organizacije sindikata so v lanskem letu izbrali svoje delegate, ti pa izvršilni odbor, nadzorni odbor ter predsednika.

Ker me je torej doletela dolžnost predsednikovanja za 2 leti, menim da je prav, da v nekaj besedah povem svoje misli o sindikatu in nalogah, kakor jih razumem. Po šestih letih, odkar sem član tega kolektiva, sem že toliko spoznal našo delovno organizacijo, da si dovoljujem ocenjevati naše moči in trenutne sposobnosti za izvajanje zahtev, ki jih postavlja pred nas sindikalna organizacija.

Naj še preje povem, da sem prebral statut sindikata ter berivo o nalogah in zahtevah, kakor jih je za svojo dejavnost določil III. kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije. Te zahteve in naloge so obširne in lahko rečem, da vseh ne bomo mogli izvesti. Vendar pa se vnaprej ne bomo odrekli posega na katerokoli področje dejavnosti naše delovne organizacije, saj prav vsa zahtevajo našo udeležbo. Upoštevajoč naše sile bomo po mojem storili veliko, če bomo k doseganju uspešno vpeljanim dejavnostim dodali še kakšno novo, ki bo imela med članstvom enak ali mogoče še večji odmev. Zavedati se moramo, da je sindikat najstarejša delavska organizacija, ki ima zato lepo tradicijo in ugled pri delavcih. Ta ugled bomo morali v našem mandatnem obdobju opravičiti, mogoče nam ga bo uspelo še povečati.

Gotovo ste slišali kako velike upe polagajo naši najvišji republiški in zvezni organi v ustvarjalne sposobnosti sindikata. Ko imenujejo napredne sile naše družbe, ki naj bi osvobodile delavca vsega kar ga ovira pri njegovi poti osveščanja v boju za večjo srečo, je sindikalna organizacija omenjena

na drugem mestu. Res je, da v podrobnostih mesto in vloga sindikata v naši družbi še ni natanko formulirana. Znane so temeljne naloge in na njih bo slonela naša dejavnost.

Izvajanje oblasti delavcev je porazdeljeno v proizvodnih organizacijah na razne organe samoupravljanja ob sodelovanju raznih družbeno političnih organizacij in pod idejnim vodstvom zveze komunistov. Ravno sindikalni organizaciji je naložena največja skrb za neposredno ugotavljanje in spreminjanje razmer, v katerih delavci ustvarjajo dohodek zase in za vso našo samoupravno družbo. Zato bomo morali pri našem delu prisluhniti vsakemu našemu delavcu. Oravnati bomo morali vse njho-

ve pripombe, po posvetovanju z ustreznimi organi pa bomo postavili tudi zahteve.

Zaradi obširnih nalog pri upravljanju naše delovne organizacije organi samoupravljanja ne morejo posvetiti vso potrebno skrb posameznim delavcem. Tudi za druge družbeno politične organizacije lahko rečem, da jim skrb za posameznika ne predstavlja osrednjega področja dela. Zato je ta naloga poverjena sindikatu, ki je zaradi množičnosti, ki jo presega le SZDL, ki vključuje tudi tako imenovane neproduktivne sloje prebivalstva, za to delo tudi najbolj poklican. Prednost sindikata pri tem je, da ga sestavljajo neposredni ustvarjalci narodnega dohodka.

Vsakomur mora biti jasno, da se bomo pri naši dejavnosti držali priznanih norm. Disciplinarnost nas delavce zaradi ciljev, ki so nam vsem skupni, solidarnost, brez katere bi se socialna diferenciacija

(Nadaljevanje na 2. strani)

Novoizvoljeni člani vodstva osnovne organizacije sindikata

(Nadaljevanje s 1. strani)

ali neenakost katastrofalno povečala ter poštenost pri odnosih med seboj bodo merilo, s katerim bomo članstvu večali zaupanje v sindikat. Včasih je bilo postavljeno vprašanje češ: Ali smo mi tukaj zaradi tovarne ali je mogoče tovarna tu zaradi nas? Naj poudarim, da je prva misel čisto tehnokratska (o tem izrazu je zadnje čase bilo mnogo povedanega). Jasno je, da je tovarna tu zaradi nas. Pri tem ne zanikamo republiškega in zveznega pomena naše delovne organizacije. Zato je jasno tudi, da mora biti skrb za delavca glavno vodilo in smoter vseh dejavnosti vseh sil naše tovarne, sindikalni organizaciji pa pripada v tem boju častno mesto.

Cilj dejavnosti sindikata je torej skrb za delavca. V 45 letni zgodovini naše tovarne se je ta skrb kazala v raznih oblikah in je nosila pečat svojega časa. Danes se je zaradi pogojev, ki jih je prinesla izbojevana revolucija spremenila oblika in način uveljavljanja te skrbi. Danes ko smo sredi družbeno političnega in tehnološko revolucionarnega vrenja v svetu in pri nas, smo za naše jugoslovanske potrebe že dobili v novi ustavi in nekaterih takoimenovanih delavskih amandmajih ali dodatkih k ustavi nove spodbude, ki nam jasno kažejo, da je skrb za delavca, kjerkoli se že ta udejstvuje postala središče in smisel vsega našega početja. To ni skrb nadrejenega za podrejenega, temveč skrb delavca za delavca, enega delavca za vse in vseh delavcev za enega. Temu bi lahko tudi rekli solidarnost. Mi pri svoji dejavnosti ne bomo ostali le pri plašno izrečenih željah ali tihih upih. Obravnavali bomo čisto določene ali kot navadno pravijo »konkretne« primere. Delavci na svojem mestu in doma bodo predstavljali področje naših prizadevanj. Glavni del razprav o socialni diferenciaciji v zadnjem času se navezuje na stanovanje. Vse kar je povezano s tem problemom bo obravnaval sindikat. Pričakujem, da bomo z bolj premišljenim pristopom k temu vprašanju vnaprej preprečili nezaželjene spore ali kot temu raje pravimo konflikte.

Dolg je seznam nalog, kjer mora biti prisotnost sindikata stalna in ustvarjalna. Premeščanja z delovnega mesta, ki ni najboljše in sistemsko urejeno, nočno delo žena, težki delovni pogoji na nekaterih delovnih mestih, varstvo kot pomoč ženi, urejenost družbene prehrane, najmanj 18 dni dopusta, regres za tiste, ki jim gmotne razmere ne dovoljujejo aktivnega dopusta, podaljšan porodniški dopust, večja skrb medicini dela, to je del pomembnih nalog s katerimi se bo ukvarjal sindikat.

Čeprav bo izvršni odbor naše OOS sam pobudnik in bo sprožil

obravnavo nekaterih od teh ali drugih problemov pa bo naša dejavnost obrodila sadove le takrat, če se bodo člani sindikata s svojimi pripombami in predlogi obračali na ta odbor.

Vem, da vseh zastavljenih nalog ne bomo mogli izpeljati takoj in v celoti, saj potrebe na delovnem mestu v vedno ostrejših pogojih gospodarjenja zahtevajo od nas veliko angažiranost. Jasna izhodišča našega delovanja pa pomenijo gotovo polovico opravljenega dela.

Izdelava splošnih samoupravnih

aktov naše samoupravne delovne organizacije že takoj na začetku zahteva od nas vseh, polno aktivnost in budnost.

Če bomo v našem prizadevanju uspeli pri članstvu, bo sindikat v resnici opravljal vlogo, ki mu gre. Saj je znano, da lahko le osveščeni člani sindikata sestavljajo vplivno sindikalno organizacijo, ta pa vpliven sindikat, kakršnega si vsi v naši samoupravni jugoslovanski družbi želimo.

VILJEM DOLENC
Predsednik IO OOS

8. FEBRUAR

slovenski kulturni praznik

8. februarja 1949 se je končala življenjska pot dr. Franceta Prešerna, ki je živel v obdobju izredno pomembnem za Slovence, kajti razmere in težnje so v tem času posebno močno in z večih strani ogrožale slovenski narod.

Prešernova opredelitev, ki je izhajala iz zgodovinskih dejstev, je odločilno vplivala na tako njegove sodobnike, kot tudi na kasnejše rodove pri opredeljevanju do narodnostnega vprašanja Slovencev. Valentin Vodnik je dokazoval, da se dajo tudi po slovensko verzi delati, Prešeren pa je ustvaril pesniške umetnine, ki se lahko merijo z enkratnimi umetninami pesnikov

velikih narodov.

Briljantnost izražanja v Prešernovih sonetih je pokazala, da slovensčina ni zgolj jezik za vsakdanjo rabo brez ustvarjalno umetniške moči, kakršno mnenje je do tlej v veliki meri veljalo.

Ob 8. februarju se Slovenci ne spominjamo samo dr. Franceta Prešerna, ampak se spominjamo tudi zgodovine slovenstva s katero je bil on tako tesno povezan in smo ponosni, da smo kljub vsem viharjem obstali, čeprav krvaveči, z jezikom, ki ga je pesnik tako vstrajno in vestno pilil ter negoval.

Konferenca mladinskega aktiva TOSAMA

December je mesec, ko se menjajo vodstva družbeno političnih organizacij. Tudi mladinski aktiv Tosama je sklical svojo redno letno konferenco.

Najprej smo člani mladinskega aktiva naredili obračun svojega dela. Ugotovili smo, da s svojim delom ne moremo biti preveč zadovoljni. Res je, da smo uspeli vključiti precej mladih v delavsko sodelovanje in organizirali nekaj

- a) ne najbolj posrečeno izbrano vodstvo
- b) sama nezainteresiranost mladih
- c) premajhna povezava z drugimi političnimi organizacijami

Po kritiki in pa »hvali« je staro vodstvo dobilo razrešnico. Nato je bil izbran nov odbor — predsedstvo in novi predsednik. Novi predsednik mladinskega aktiva Tosama je Svetlin Marjan. Člani odbora — predsedstva pa so: Arnuš Fran-

Ganič Ljuba in Hafner Marjan. Člani novega predsedstva smo si zastavili delovni plan, ki ga bomo realizirali v letu 1973. Plan smo si razdelili na tri delovna področja:

- 1) Družbeno politična dejavnost
- 2) Kulturna prosvetna dejavnost
- 3) Šport in rekreacija

AD/1

- organizirati seminarje — o delu mladine
- strokovno izobraževanje mladih
- vključevanje mladincev v samo upravne organe
- pridobivati in pripravljati mladince za vstop v ZK
- sodelovanje z drugimi političnimi organizacijami

AD/2

- organizirati ogled gledaliških predstav in opere
- organiziranje kulturnih prireditev ob 50-letnici Tosame
- ustanovitev dramske sekcije
- Sodelovanje s tovarniškim časopisom »TOSAMO«

AD/3

Organizirali bomo pregledna mesečna tekmovanja v kegljanju in šahu.

Udeležili se bomo pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane«.

Udeležili se bomo občinskega tekmovanja ob Dnevu mladosti.

Organizirali bomo dve ekskurziji.

Mislimo, da je plan dela precej obsežen in bo za realizacijo potrebno dosti volje in truda. Računamo na finančno pomoč podjetja in pa mentorsko pomoč ostalih družbeno političnih organizacij. Mi pa obljublamo, da bomo napeli vse sile, da bomo delovni plan realizirali.

Predsedstvo
Mladinskega aktiva
TOSAMA

Novi odbor Mladinskega aktiva Tosama

športnih srečanj, vendar pa smo zelo malo storili za izobraževanje, za kulturno-prosvetno in politično dejavnost mladih v podjetju. Vzroki temu neuspehu so:

ci, Ferlič Cilka, Žebovec Olga, Kržičnik Maruša, Dorič Majda, Habjan Branka, Janežič Jožica, Štrukelj Marjan, Brodar Mira, Kosirnik Franci, Jazbec Olga, Slapar Marjan,

Srečanje z našimi upokojeenci

Kot je že običaj smo se tudi tokrat ob zatonu lanskega leta srečali z našimi predhodniki — upokojeenci. Skromno zakusko smo jim pripravili v menzi Tovarne INDUSTRIALNI Jarše. Naše goste sta med drugimi pozdravila bivši direktor, tov. Pogačnik in tov. Cerar Ivan, predsednik PO, ki sta jim predvsem zaželela srečno in zdravo NOVO LETO. Tov. Cerar jim je tudi povedal, da bomo v letošnjem letu praznovali 50-letnico obstoja podjetja in da bomo ob tej priložnosti povabili vse upokojeence.

Počutje na sami zabavi je bilo dokaj veselo, kar se je dalo ugotovi-

viti iz njihovih veselih, nasmejanih obrazov. Se za boljše razpoloženje pa je poskrbel otroški zbor iz osnovne šole »JOSIP BROZ TITO« iz Roj, ki je zapel nekaj pesmi.

Na tako prijetnem srečanju sem bila prvič in moram reči, da večino prisotnih ne bi mogla prištevati med upokojeence, kajti vsi so izgledali zelo dobro in bili mladostno razpoloženi. Zato je bilo treba predvsem »marsikatero« dobro pogledati, predno smo si segli v roke.

V nasplošnem je bilo veliko zanimanje za napredek v podjetju in za nekdanje sodelavce, najbolj pa

se je vsakdo zanimal za »svoj oddelek«. Razumela sem jih, saj so vsi, nekateri dalj časa, drugi manj, preživeli v tem podjetju in ustvarili tudi delček za nas, njihove naslednike.

Da bi jim bilo zdravje še dolgo naklonjeno in da bi se še večkrat tako srečevali, je tudi naša iskrena želja.

I. O.

DOPISUJTE V
vaše glasilo

DELITEV OSEBNIH DOHODKOV

V novem spoznavnem procesu ni vsebovano odkritje, da mora dobiti nekvalificirani delavec, ki opravlja zelo težavna, nepriljubljena dela v skrajno neprijetnem škodljivem okolju, manjši zaslužek kot intelektualni delavec, ki opravlja prijetno delo v prijetnem okolju. Ako ga dobiva, dejansko dobiva bistveno manjši zaslužek, je o tem odločila moč izhajajoča iz znanja, položaja in kriterijev za ocenjevanje dela, ki so rezultat družbenih dogovorov. Zamenljivost nekvalificiranega delavca je visoka, ponudba zadostna, za intelektualca pa bistveno manjša. Nekvalificirani delavec je moral sprejeti tako opredelitev položaja, kakršno narekuje intelektualec. Če bo morda s tehničnim napredkom zamenljivost v obratnem sorazmerju, da ne bo mogoče dobiti ljudi za nekatera posebno težavna in neprijetna o-

pravila, se bo položaj obrnil. To ne bo zaradi drugačnega spoznanja, ampak zaradi spremembe razmerja sil odvisnosti. Do tega v Sloveniji še ni prišlo zato, ker nekvalificirane delavce uvažamo iz drugih republik, sicer pa za določena dela ni več mogoče dobiti domačina.

Če priznavamo delitev osebnih dohodkov po delu, na kriterij o vrednosti posameznih del pa vpliva cela vrsta dejavnikov, potem v sedanjih razmerah ni cilj popolna enakost, temveč možna enakost. Cilj socializma v sedanjih razmerah je: preprečiti prisvajanje vrednosti, katera ne temelji na delu.

Ugotovili smo že, da je na razvrstitev posameznih skupin delavcev v kategorije osebnih dohodkov vplivala moč teh skupin, ki so se na osnovi kriterijev in priborjenih statusov borile za razvrstitev. Bil sem samo kamen v čeljustih dro-

bilca več kot pol leta in sem še danes. Pri tem sem se zavzemal, da kljub neenakosti dosežemo čim večjo možno enakost. Zavzemal sem se, da v skladu s teorijo o stimulaciji (prepričan sem, da ta teorija drži) dosežemo kar najbolj stimulativen sistem delitve osebnih dohodkov. Posledica tega bo višja produktivnost in poslovna učinkovitost, ker smatram, da je ta tudi v interesih tistih z najnižjimi plačami.

Ali naj o plačah odloča kolektiv kot celota ali nek organ? Sem za to, da vsi odločamo o merilih za določanje plač, nikakor pa ni možno na masovnih sestankih določati individualnih plač. To je mogoče delati le v manjših skupinah ljudi, ne pa v 750 — članskem kolektivu.

T. D.

INFORMIRANJE IN SAMOUPRAVLJANJE

Že v lanskem letu ste brali precej člankov o informiranju, pogledjmo pa le kakšna je situacija danes.

Zavedamo se lahko ene same stvari — boljše informiranje, boljše samoupravljanje. To pomeni tudi hitrejše, boljše in jasnejše odločitve. Odločanje je sedaj v Tosami neposredno, na zborih se dejansko kroji gospodarska politika podjetja. Res, v samoupravljanju smo torej obrnili nov list, stopili korak naprej k cilju. Grešimo pa drugod. Takoj se na zboru nekdo oglasi: »Tovariši, pri nas ni samoupravljanja!«. To sicer ni točno, toda ta trditev nedvomno opozarja na nekaj, kar smo namenoma ali nehote pozabili. Zakaj torej gre? Ustaljena navada je, da člani samoupravnih organov (DS, OMR, PO) dobijo gradivo za seje nekaj dni prej. Pravilno! Pozabljamo pa, da ravno zbori pomenijo tisto najosnovnejše, zbori imajo na »plečih« najbolj odgovorne odločitve, vendar dobe »ustno« gradivo šele na samem sestanku. Tu ni krivda samih predsedstev zborov ali predsednika predsedstev, ampak v samem mehanizmu množičnega obveščanja škriplje. Ostali člani samoupravnih organov dobijo gradivo prej in s tem tudi čas za premislek, zbori te možnosti nimajo. To lahko opravi le množično obveščanje, saj odloča celotni kolektiv. Sredstva množičnega informiranja imamo, vendar se nekaterih še vedno ne poslužujemo dovolj. Tosama kot mesečno glasilo tega gotovo ne more sprejeti na svoje rame. Razglasno postajo že precej časa urejamo

in bo kmalu urejena po zagotovitvi odgovornih ljudi. Torej nam trenutno preostanejo samo DNEVNA OBVESTILA katerih se ne poslužujemo v ta namen, so neorganizirana in zlasti nesistematično obveščajo. Tu je le eden izmed kamnov spotike. Drugi je še večji, kajti te možnosti v sedanjem času ni. Informiranje mora imeti dva »kanala«. Če bi samo obveščali kolektiv o tekočih zadevah in predvidenih odločitvah, bi ostali na pol poti. Nujno moramo odpreti »avtocesto« tudi v drugo smer, v obliki predlogov, ugovorov ter pripomb, ki bi prihajale iz kolektiva. Seveda v času pred sprejetjem — torej v času premisleka. Nema lokrat se zgodi da prav delavci v proizvodnji najdejo boljše rešitev problema kot jo predlagajo strokovnjaki. Zakaj torej nimamo njihovih pripomb? Zato ker te možnosti (organizirane) nimajo, ne pa zato ker bi bili s tem, ko delajo v proizvodnji manj sposobni. Dokler te obratne poti ne bo (še enkrat poudarjam — pred sprejetjem sklepov), bo govorjenje o samoupravljanju zgolj »vežbalna telovadba« tistih, ki bi to morali organizirati. Še vedno se pri nas najdejo taki, ki si prizadevajo misliti za vse in se tako nujno zasidrajo v svoj »prav«. Zato tudi pride do tega, da odgovorna oseba poskuša odtegniti zborom določene pravice in dolžnosti, namesto da bi poskrbele za boljše in seveda enotnejše odločitve vseh zborov. Se v tem skriva tudi strah pred delavci? Nemara tudi, dobro

obveščen in razgledan delavec pomeni tudi odličen led za vodilne, ker proizvajalec ve kaj se dogaja — ve pa tudi kaj je pravilno in kaj ni.

Delavec se bo počutil samoupravljalca edino takrat, ko bo odločal, soodločal in ne samo izvrševal sklepe, ki jih je na hitrico in brez premisleka sprejel. Prizadevajmo si torej, da bo ta »nekdo« dobil občutek resničnega gospodarja svojega deleža v okviru celotnega kolektiva. Vsak posameznik tvori celoto in vsak posameznik ima skrb za sebe in stvarino, ki je del njegovega. Le taka zavest pomeni dobrega gospodarja, na kar pa očitno pozabljamo. Dati ljudem ne le delo, ampak tudi odločanje, to je vendar osnovno načelo naše socialistične in samoupravne ureditve. Da pa pri nas tega še ni, vsaj ne tako kot bi moralo biti, pa občutijo najbolj tisti za strojem.

M. D.

ZAHVALA

Vsem sodelavcem in sodelavkam iz tkalnice ovojev in mikalnice se ob tragični ter boleči izgubi najinega ljubljenega sinka oz. brata pristrčno zahvaljujemo za cvetje, finančno pomoč ter za številna sožalja. Posebno pa se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegov zadnji dom in vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani ter sočustvovali z nami.

mama ANI GANIĆ
in sestra LJUBICA

Naš razgovor

Naš vsakomesečni »klepet« velja tokrat Tov. Streharju, vodji izmene oddelka filtrov. Povabila sem ga v fizikalni laboratorij in prosila za čimdaljši razgovor; kajti glavni in odgovorni urednik Tosame mi je odmril dve in pol tipkani strani. Vprašanja sem imela že pripravljena in rekla sem tov. Streharju naj ne zameri, če bom radovedna prav po žensko.

Ste že dolgo zaposleni v Tosami?

V podjetju sem zaposlen od leta 1963, kmalu bom praznoval 10. obletnico. Obdobje desetih let je dolga, a je minilo zelo hitro. Ni pa to moja prva zaposlitev. Ne rečem, da mi drugje ni ugajalo, le želja, da bi si pridobil čim več znanja in izobrazbe me je vodila sem — v Tosamo. Odločitev je bila v redu.

Znano mi je, da ste bili zaposleni tudi na drugih delovnih mestih v podjetju. Kaj vas je napotilo, da ste prevzeli mesto vodje izmene oddelka filtrov?

V konfekciji sem bil nameščen kot obratni ključavničar. Veliko sem sodeloval pri izboljšavah ročnega dela. Kot glavno naj navedem »rolanje« vate in previjanje ovojev. Vse delo sem hotel povezati z nadaljnjim izobraževanjem. Vedno sem se zanimal za novitete in veselila me je organizacija samega dela pri sodobnejši proizvodnji novih izdelkov — filtrov. Seveda moram omeniti tudi boljše osebne dohodke.

Kakšen poklic bi si izbrali, če bi bili ponovno pred odločitvijo?

Verjetno bi se posvetil študiju ekonomike in komerciale. Glede na osnovni poklic strojnega ključavničarja, sem se odločil za Srednjo tehnično šolo v Ljubljani in obiskujem strojni oddelek. Vpisan sem seveda izredno.

Si želite kakšno drugo delovno mesto?

Trenutno si tega ne morem želei, predvsem zaradi izobrazbe. Kasneje, ko bom imel diplomu strojnega tehnika, bom verjetno zaprosil za zahtevnejše delo, primerno izobrazbi in praksi.

S kakšnimi težavami se najpogosteje srečujete in kako rešujete nastajajoče probleme?

Zahteve na delovnem mestu vodje izmene so precejšnje. Velikokrat zahtevajo več kot nudijo. Tako pridem v spor s sodelavci. Vem

sicer, da so pogoji dela neprimerni, včasih pa celo ne odgovarjajo predpisom. S tem mislim poletno vročino, prepih, slabe prostore, da o higienskih pogojih ne govorim, ker jih sploh ni v oddelku; dalje monotono delo, ki zelo utruja. Zavedam se, da ne smem gledati vse to samo z mračne strani. Prepričan sem, da je razen monotonega dela dosti le prehodnega značaja in da

se bo marsikaj uredilo v tekočem letu. Tudi v drugih obratih in podjetjih nimajo idealnih pogojev dela, vendar delajo s potrpežljivostjo. Kot vodja izmene skušam vskladiti razpoložljiva sredstva tako, da bi se sodelavke počutile čimboljše. Nastajajoče probleme, ki jih ni malo, rešujem s predpostavljanimi. Nekdo pač mora neposredno odgovorjati za proizvodnjo. Izdelek sam ne dovoljuje prevelikih toleranc. Vsestransko koristni bi bili večkratni sestanki z vodji izmen, na katerih bi se pomenili o težavah in problemih, ki nastajajo v proizvodnji.

Kakšne izboljšave so pripomogle h kvalitetnejši proizvodnji cigaret-nih filtrov?

Najprej smo odpravili zunanjo nelikvidnost filtrov. »IPLAS« Koper nam ni dobavljal zadovoljivega lepila. Z njihovim predstavnikom smo se pomenili glede pomanjkljivosti. Proizvajalec je končno popravil napako, mi pa smo pridobili na kakovosti izdelka. Odpadke smo znižali od 4% na dva, v zadnjem času pa celo na 1%. Zamenjali smo tudi lepilo za notranje lepljenje filtrov; sedaj ga pripravljamo sami. Omenim naj izboljšavo HAUNI-jev pri ugotavljanju % triacetina. Kartonske škatle s filtri smo do nedavnega lepili s papirnati lepilnim trakom. Delo je bilo zamudno, prostori sami pa nepriemerni za tak način lepljenja — pakiranja. Sedaj se poslužujemo primernejšega načina pakiranja, t. j. s sponkami. Nanje ne vplivajo v taki meri vremenske neprilike, da ne govorim o prihranku časa in znižanju stroškov. Kartoni sami so primernejši za prevoz.

Dosti bo pripomogla na dober potek proizvodnje in počutje v oddelku predvidena klima naprava. Imamo namreč velike probleme s statično elektriko, kateri je vzrok nizek procent vlage. Težav glede predpisane vlage brez klimatske naprave, žal, ne moremo odstraniti.

Kakšen odnos imate do svojih podrejenih?

Primeren. Skušam biti tovariški, kolikor dopušča delo.

Sodelujete v družbeno-političnih organizacijah?

Sem član sindikata. Kaj več ne morem zaradi pomanjkanja časa.

V oddelku se med seboj dobro poznate. Kaj menite, kako bi vas ocenili vaši podrejeni?

Po vsej verjetnosti, da sem strog in piker. Smatram, da red v oddelku mora biti in proizvodnja ne sme trpeti.

S čim se ukvarjate v prostem času?

Prosti čas, kolikor ga sploh preostane, uporabim za čitanje. To mi je počitek in razvedrilo. Redno obiskujem »Knjižnico« v Domžalah. Knjig trenutno ne kupujem, nabavljam le strokovno literaturo (v mejah možnosti, seveda), ki je v zvezi s sedanjim in bodočim poklicem.

S soprogo sta oba zaposlena. Povedali so mi, da imata pet lepo vzgojenih sinov. Kako vsklajujete otroško varstvo z zaposlitvijo in študijem?

Zena dela samo dopoldne, sam sem želel delati le v popoldanskem času. Po tehtnem premisleku sem ugotovil, da bi si s to potezo odtujil družino, kar pa ne bi hotel. Poslužil sem se otroškega varstva in s tem rešil problem. Z varstvom sem zadovoljen, brez skrbi, ker vem da so otroci v času najine odsotnosti v dobrih rokah in pod nadzorstvom.

Bi nam zaupali kaj šaljivega, recimo od svojih fantov?

Starejši, Karel, ni vedel kako

napraviti domačo nalogo. Prosil me je za pomoč. Seveda sem fantu le svetoval, nalogo je napravil sam. Tovarišica učiteljica z nalogo ni bila zadovoljna in je izdelek ocenila kot slab. Naslednji dan mi sin pokaže zvezek in pravi: »Vidiš, ati, taka je pa tvoja pomoč.«

Marsikaj bi nam še povedal. Čas odmerjen najinemu pogovoru je potekel. Zahvaljujem se tov. Streharju za prijaznost in želim uspešen zaključek šolanja; seveda tudi več prostega časa za lepo knjigo.

J. P.

ZGODOVINA TKALSTVA

(nadaljevanje)

Izumitelj mehaničnih statev je postal angleški duhovnik Edmund Cartwright.

Edmund Cartwright je bil rojen 24. aprila 1734 v Marnahanu. Svojo izobrazbo je prejel na znani oxfordski univerzi in je bil pozneje v več krajih zaposlen kot duhovnik. V svojem prostem času se je zelo rad bavil s tehničnimi problemi.

Poskusi mehaničnega pogona statev segajo že nekaj stoletij nazaj. Že Leonardo da Vinci je v 16. stoletju izdelal načrte za mehanični pogon statev z vodno silo. V isti smeri sta se udeleževala v naslednjem stoletju De Gennes (1687) in Vaucanson, a njihove konstrukcije se niso praktično uveljavile. Številni načrti za mehanični pogon statev so prejeli vse večji pomen, ko je leta 1769 Arkwright izumil mehanični predilni stroj. Takratni izumitelji niso stremeli, da bi imeli zaradi svojih izumov velik faterialni dobiček. Tako si lahko pojasnimo dejstvo, zakaj so mnogi izumitelji tekstilne tehnike tako žalostno končali v bedi in pomanjkanju.

E. Cartwrightu prav gotovo ni bilo potrebno, da se bavi s tehničnimi problemi tekstilne industrije. Toda sočutje z delavci angleške tekstilne industrije, ki so bili neizmerno izkoriščeni in človeško zapostavljeni, se za mizerno plačo mučili 12 do 16 ur dnevno in so morali preživljati številne družine, sočutje do 6 in celo 5 letnih otrok, ki so bili zaposleni in sramotno izrabljeni v tekstilni industriji, je njemu povod za izum mehaničnih statev. S tem svojim delom je upal in mislil prinesiti razbremenitev delavcem pri njihovem težkem ročnem delu in tako omiliti sramotno socialno stanje.

Brez pravega poznavanja ročnega tkalstva je E. Cartwright že 1. 1784 skonstruiral mehanične statve, vendar izum se takrat še ni posrečil, ker je Cartwright vzel temelj navpično tekočo osnovo ter je bilo mehanično dvigal in za priboj

votka spustil bilo v prosti pad. O tem izumu se je sam kasneje takole izrazil: »Lahko si mislimo, kako neprirodne in neprikladne so bile moje prve statve!«

S še večjo voljo se je predal študiju delavskega procesa na ročnih statvah. Na podlagi pridobljenih praktičnih izkušenj je 1. 1786 skonstruiral prve mehanične statve, ki jih je v naslednjih letih še izboljšal. Leta 1789 je imel že v Doncasteru svojo tkalnico z 20 mehaničnimi statvami na parni pogon.

L. 1810 je prejel Edmund Cartwright od angleškega parlamenta zasluženo priznanje in za njegovo plodnosno delovanje premijo 10.000 funtov šterlingov.

Tako se je nekako končala gospodarska revolucija v tehniki tkalstva. Vse nadaljnje izboljšave so sicer v mnogočem izboljšale delovni proces in spremenile lice statev, toda bistvenih tako revolucionarnih sprememb ni bilo več. Mehanične statve so že delovale. Vse nadaljnje spremembe so izšle iz idej J. M. Jacquarda in E. Cartwrighta.

L. 1796 je skonstruiral Robert Muller iz Glasgowa (Škotska) blagovni regulator in ga spojil s hrpavim vlečnim valjem. Popravil je tudi konstrukcijo udarnega mehanizma. V 1. 1803 pa je John Todd rekonstruiral enostavnejšo izvedbo ekscentrov za tvorbo zeva. Pokazala pa se je neobhodna potreba po mehanizmu za tvorbo zeva, ki je bil enostavnejši od Jacquardskega stroja, a vendar bolj uporaben kot ekscentri.

L. 1838 je Bennett Woodcroft patentiral specialni ekscenter za tvorbo zeva. Dve leti nato pa je George Clark tudi patentiral posebno ureditev za tvorbo zeva. Šele 1. 1867 po Hattersleyu in Smithu patentirana listovka z imenom »Dobi« je prešla v splošno uporabo in se silno razširila.

V prvi polovici XX. stoletja so se mehanizirali tudi postopki za pripravo materiala za tkanje, predvsem je bil najprej mehaniziran postopek škrobljenja. V 1. 1804 so

Brown, Tarrat in Ewing samostojno izdelali snovalni stroj z navpično stoječim snovalom bobnom. L. 1822 je Wilhelm Pride izdelal in uporabil prvi navijalni stroj za osnovo. Dobrih 20 let za tem (1843) je Anglež Viliem Kenworthy iz Blackburna patentiral prvo širinsko snovalo, ki je postalo neizpremenjeno skoraj do današnje dobe.

XX. vek — epoha imperializma — je vtisnil svoj pečat tudi tekstilni industriji, ki je prešla na 2. mesto. Težišče industrije pa se je premaknilo na metalurgično in kemično industrijo in industrijo proizvodnih strojev. Kljub temu so se mnogi trudili in v mnogočem tudi uspeli izdelati in patentirati vrsto izboljšav za maksimalno mehanizacijo delovnega procesa za povišanje števila obratov statev in za prehod k električnemu pogonu tkalnic. Stremeli so za izdelavo enotipnih strojev, povezanih s specifičnostjo tehnoloških procesov obdelave pasomeznihih vlaknin.

Precejšnje uspehe so dosegli pri izpolnjevanju snovalnih strojev za različne vrste preje. S široko uporabo simetričnega toka za signalne naprave, za nitne ustavke, za ustavke stroja, je bil napravljen precejšen korak naprej.

Izpopolnjevanje škrobilnih strojev je šlo v dveh smereh: — za bobnaste in kamerne stroje. Prvotni škrobilni stroji so bili enostavne lesene kadi, kjer so namakali predeno v kuhan škrob, jih ročno ovijali ali stiskali med dvema valjčkoma, nato pa predeno previjali. S tem je pa skoraj ves škrob odpadel, tako da ni bil dosti večji učinek pri tkanju. Z izumom bobnastega škrobilnega stroja, je bilo veliko doseženega. Ker pa v bobnih niso mogli regulirati točno temperaturo, so bile osnove velikokrat prežgane s toplozračnimi stroji je pa to odpadlo. V nadaljnjem času so pa bobnaste tako izpopolnili, da so se zopet uveljavili in na njih kvalitetno in kvantitetno prekašajo toplozračne škrobilne stroje.

Kakor se je z uvedbo stroja za privezovanje osnove (Babler-Kolman) izredno zvišala proizvodnost na tem odseku, prav tako se je povečala tudi z uvedbo avtomatskih navijalnih strojev za votek (sistemi: Hacoba, Schweiter, Schonherr, Leesona, Zangs, Voit, Schrarer, Nussbaumer, itd).

V zadnjih 70 letih je šel razvoj tkilstva v smeri avtomatizacije tehnološkega procesa. Prišel je Northrop v Ameriki, ko je leta 1895 izumil ureditev za avtomatsko menjava cevki v čolničku. V naslednjih letih je to še dopolnil in izboljšal in avtomatske statve so pričele svoj zmagoslavni pohod po svetu. Okoli 1. 1928 je bilo v Ameriki po »ameriških poročilih« preko 600.000 avtomatskih statev tipa Northrop. Se nadaljuje

C. Z.

Proizvodnja v januarju 1973

TRAKOTKALNICA:

Pomanjkanje krep Nm 60/2 preje, ni bilo v pogonu 5 trakotkalskih strojev. Ker je nabava krep preje zelo otežkočena, so krep ovoji 8/10, 10/10 in 12/10 črtani iz plana tudi v mesecu februarju.

TKALNICA ŠIROKIH TKANIN:

Plan v tem oddelku ni bil dosežen 100% radi pomanjkanja delovne sile v tem oddelku in menjave artiklov katera še ni bila izvršena v mesecu decembru.

BELILNICA — vlaknine:

Plan je bil presežen za dva procenta.

MIKALNICA:

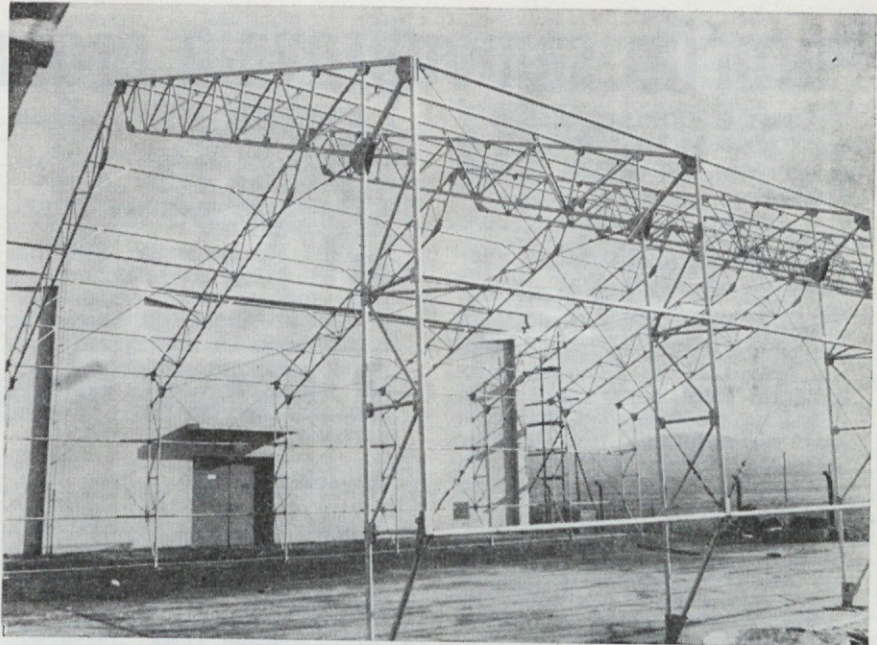
V oddelku mikalnica so proizvodni plan za mesec januar presegli vrednostno za 28%. Tak procent proizvodnosti v tem oddelku že dolgo niso dosegli. Treba pa poudariti, da je bil proizvodni plan manjši od prodajnega za mesec januar to pa zaradi pomanjkanja delovne sile. Ker je zaloga »Molny« pleníc pošla, je bilo treba vključiti naknadno še te. Delali so tudi ob prostih sobotah, tako da je tak preseg v normalnih okvirih.

KONFEKCIJA:

Kljub pomanjkanju nekaterih polizdelkov, so v tem oddelku presegli plan za 4%.

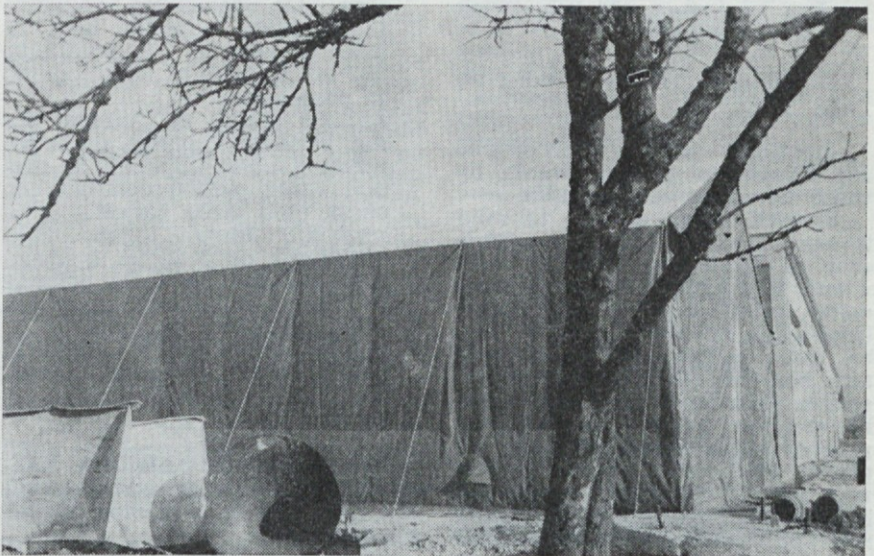
CIGARETNI FILTRI:

Proizvodni plan so presegli vrednostno za 4%. Delali so še dve izmeni v prosti soboti.

Zaradi enostavne in hitre postavitve je bil montiran poleg mikalnice koridor — šotor, ki služi potrebam skladiščne službe.

Sliki prikazujeta še nepokrit kovinski skelet koridorja in sedanjo obliko.

Oddelak	Enota mere	%
---------	------------	---

1. Trakotkavnica	000 vot	93
2. Tkalnice šir. tkanin	000 vot	97
3. Belilnica — vlaknine	kg	102
4. Mikalnica	din	128
Vložki	pkt	101
5. Konfekcija	din	104
6. Cigaretne fitri	000 kom	108
Cigaretne fitri	din	104

SKUPAJ	din	110
--------	-----	-----

Zahvala

Vsem predstavnikom samoupravnih organov in družbeno političnih organizacij ter sodelavcem v Tosami se najiskrenejše zahvaljujem za izkazano pozornost ob moji upokojitvi. Zelo sem počaščen s priznanji, ki sem jih dobil ob slovesu. Visoko cenim podeljeno priznanje častnega članstva, ki sem ga prejel

od Gasilskega društva TOSAMA.

Vsem članom kolektiva se zahvaljujem za dolgoletno prijetno sodelovanje ter vam želim tudi naprej dobro počutje in veliko uspehov ob nadaljnjem razvoju in napredku podjetja.

JOŽE POGACNIK

Poročilo samoupravnih organov

POSLOVNI ODBOR je imel v mesecu januarju tri redne seje in eno izredno ter sprejel naslednje sklepe.

4. januarja 1973

— Pregledal sklepe zadnje seje ter ugotovil, da sklep glede ureditve panoa ob cesti še ni izvršen. Nabavni službi, ki je bila zadolžena za izvedbo, se poda urgenco. Prav tako še ni znano kateri bodo člani nove komisije za tehnične izboljšave in izume, za kar sta zadolžena tov. direktor in vodja tehničnega sektorja, da do prihodnje seje PO pripravita predlog članov komisije.

— Sprejel, da se sodelavci komercialne in tehnične službe mesečno sestajajo, pregledajo izvrševanje plana in o rezultatih poročajo na PO; za to skrbi vodja tehničnega sektorja.

— Operativni plani morajo biti dostavljeni vodjem oddelkov najkasneje do 25. v mesecu.

— Potrdili operativni plan za mesec januar 1973.

— Sprejeli, da se nabavi stroj za robljenje plenic.

— Sprejeli sklep, da se na naslednji seji obravnavajo stanja terjatev in ukrepi, ki vplivajo na naše poslovanje.

15. januarja 1973 — izredna seja

Pregledali predlog spremembe cen uslužnostnega dela tkanin tovarne Senožče za leto 1972.

Sprejeli sklep, da se tekstilni tovarni Senožče odobri povečanje cene za dobavljeno količino blaga v letu 1972 za 0,05 din za tekoči meter, preračunano za lani dobavljeno gaze. Povečanje cene se odobri samo za leto 1972 vsled kvalitete bombažne preje, povečanja osebnih dohodkov, povečanja ostalih stroškov izdelave in režije ter povečanja amortizacije zaradi odplačila kupljenih strojev. Ravno tako se TT Senožče prizna dobropis v znesku 10.124 din dobljenega po reklamaciji za bombažno prejo iz tekstilne tovarne Emin Đuraku Djakovica. Za leto 1973 se bo cena tkaninam, ko jih bo izdelala TT Senožče določila po predhodni izdelavi gospodarskega načrta TT Senožče. TT Senožče se prizna povračilo v skupnem znesku din 383.382,09.

12. januarja 1973

— Pregledal ter razpravljaj o inventurnih primanjkljajih in viškkih.

— Sprejeli sklep, da se bremenijo naslednji sodelavci:
MERKUŽIČ MARJAN

1 kom izvijač 9,33 din

KORANT JAKOB

1 kom cevne klešče 76,23 din

CERAR IVAN

1 kom žepna svetilka 3,93 din

KERC FRANC

2 kom zaščitna očala 51,24 din

— Sprejeli sklep, da se dela vsaka prva sobota, ostale so proste.

— PO je predlagal, da služba za organizacijo in nagrajevanje pripravi poslovnik glede odobravanja nadur. Poročanje nadur bi bilo mesečno, istočasno kot pregled plana.

26. januarja 1973

— Sprejel sklep, da predsednika in tajnika komisije za izume in tehnične izboljšave dokončno določi OMR na 10. redni seji, 29. 1. 1973.

— PO je članom OMR predlagal, da potrdijo sprejem 37 ljudi v delovno razmerje za nedoločen čas, na predlog vodje za tehnično pripravo dela ing. Breznikove za izpolnitev letnega plana. Pričetek delovnega razmerja bi bil s 1. marcem.

— Sprejel plan za mesec februar.

— Potrdil prodajni službi predlagane cene naslednjim izdelkom: jasmín vata — večja, filtri za ustnike, virplast v pakiranju 10/5 in torbica za prvo pomoč za pomorščake.

— Zadolžil službo za varstvo ter tov. Vodnika Vencelja, da se povežeta s Cestno upravo, da uredijo varen prehod delavcev čez cesto pred našo tovarno, z omejitvijo hitrosti, prepovedjo parkiranja ob cesti ter s signalnim znakom ob času prihoda in odhoda iz tovarne, če to dovolijo prometni predpisi.

— PO je sprejel, da se nogometnemu klubu »Napredek« Krašnja podeli 1 kom torbice za prvo pomoč.

ODBOR ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA je imel v mesecu januarju dve redni seji in sprejemal naslednje sklepe.

11. januarja 1973

— Zadolžil tov. Bajeca, da se pogovori s tov. Dolencem Toneom in tov. Rožičem glede medsebojnih nesporazumov, nato pa dokončno odloči komisija za disciplinske prekrške.

— Sprejeli sklep, naj glede denarne pomoči za okrevanje tov. Pižma Janeza reši sindikat.

— Sprejmeta se dva nova sodelavca za transport za določen čas.

— Delo samoupravnih organov, se takoj vključi v splošni sektor.

— Sprejeli sklep, da se ustanovi novo delovno mesto administra-

torja v uvozno-izvoznem oddelku. OD je od 8 — 12 kategorije. Nastop službe takoj. Prvi točni razpored dela bo napravil vodja službe.

— OMR je zadolžil tov. Požeka, da pri svojih organih prične plansko in načrtno voditi evidenco o stanovanjskih problemih, da se jih bo reševalo čim hitreje. Za skrajšanje delovnega staža glede na pravico do stanovanja ali posojila za pridobitev stanovanjske površine se člani OMR niso strinjali.

— Pregledali delo komisije za nagrajevanje ter sprejeli, da se za uspešno delo članom in predsedniku komisije za nagrajevanje podelijo nagrade (članom (500 ND, predsedniku 800 ND) in da se komisija razreši po končanem stimulativnem nagrajevanju.

— S 7. redne seje OMR 22. 11. 1972 se razveljavi sklep OMR ter ponovno določi, da se Kavku Antonu izplačuje OD po oceni njegovega nadrejenega, razliko si naj zagotovi od socialnega zavarovanja. Sklep OMR se je spremenil zato, ker je bilo pojasnjeno, da tov. Kavka Anton lahko uveljavi razliko tudi za nazaj.

29. januarja 1973

— Člani OMR so se strinjali z vlogo tov. Babnika vodja tehničnega sekt. da se ga imenuje za vodjo komercialnega sektorja. Delovno mesto vodje komercialnega sektorja prevzame z dnem, ko se izvrši primo predaja tehničnega sektorja. Takoj se razpiše prosto delovno mesto vodje tehničnega sektorja po pogojih, ki so v organizaciji in sistematizaciji delovnih mest predvideni. Za izvršitev obeh sklepov se zadolži vodjo kodrovskega sektorja.

— OMR je zadolžil tov. direktorja Bajeca Slavka oec. in tov. Požeka, da personalne spremembe izvršila do naslednje seje OMR ter o tem poročala na seji.

— OMR je sprejel predlog PO s 17. redne seje, 26. januarja, da se sprejme 37 ljudi za nedoločen čas zaradi izpolnitve letnega proizvodnega plana.

— Imenovali komisijo za izume in tehnične izboljšave
Predsednik: **VODLAN SREČO**
člana: **MERKUŽIČ DANICA**
PIRNAT VINKO

Naloge navedene komisije je, da v smislu pravilnika za izume in tehnične izboljšave pripravlja in predlaga odboru OMR za člane

(Nadaljevanje na 9. strani)

(Nadaljevanje z 8. strani)

- kolektiva nagrade in pohvale.
 — OMR je potrdil komisijo za revizijo in izdelavo internih splošnih aktov:
 CERAR Ivan — predsednik,
 Dolgan Dušan — član,
 Pavli Ivi — član,
 Strehar Karel — član,
 Mislej Tončka — član,
 Orel Tončka — član.

- Komisija je začasno, z delom pa mora pričeti takoj.
 — Komisija, ki je že imenovana za disciplinske prekrške naj še naprej rešuje probleme.
 — Sprejeli od službe za varnost pred požari, da se bo varilo samo na tistem mestu, ki je za varjenje določeno, na drugem kraju pa le če to določi vodja službe.

T. S.

Delavska samoupravna kontrola

S pismom predsednika ZKJ in izvršnega biroja predsedstva ZKJ je postavljena obveznost uvajanja delavske kontrole. Med drugim je v pismu rečeno. »Trebajo je takoj ukrepati, da bi zagotovili usposabljanje organov državne in delavske kontrole za učinkovitejši boj proti takim pojavom.« (Tretji del, točka 2, 6. odstavek).

Na 36. seji predsedstva ZKJ, 30. oktobra 1972 je prav tako ugotovljena potreba po razvijanju in ustanavljanju samoupravne delavske kontrole (2. točka, 8. odstavek sklepa predsedstva ZKJ).

Poleg teh zahtev, ki jih izražajo pismo in sklepi predsedstva ZKJ in postavljajo nujno zahtevo po organiziranosti delavske kontrole, sta znana še dva politična dokumenta, ki določata samoupravno in družbeno odgovornost. To je resolucija o krepitvi odgovornosti v samoupravni družbi, ki jo je sprejel II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije v Sarajevu leta 1971 in resolucija zvezne skupščine o odgovornosti nosilcev samoupravnih in drugih družbeno političnih ter družbenih in javnih funkcij (1971).

Kongres smatra, da moramo nujno zgraditi celovit sistem osebne in kolektivne odgovornosti nosilcev vseh samoupravnih in javnih funkcij, ki je sestavni del organizacije in uredničenja samoupravne socialistične družbe. V resoluciji zvezne skupščine so navedeni pojavi, proti katerim je treba usmeriti akcijo vseh organov kontrole in družbe v celoti. To so: kršenje principov delitve dohodka, škodovanje z nevestnim ali nepravilnim delom (neznanje), neresnično prikazovanje stanja organizacije družbenega dela, zloraba položaja in funkcije, odločanje o pomembnih zadevah izven samoupravnih organov in podobno.

Idejo o delavski samoupravni medsebojni kontroli razvija tudi XXI. ustavno dopolnilo: delovni ljudje, ki delajo s sredstvi za proizvodnjo v družbeni lasti, neposredno upravljajo s temi sredstvi »v lastnem interesu in v interesu družbene skupnosti« in so odgovorni eni drugim in družbeni skupno-

sti (ne vedno samo delavci vodilnim, družbeni skupnosti pa nihče). Pri tem XXI. ustavno dopolnilo poudarja zlasti pogoje in razmerja medsebojne odvisnosti in solidarnosti.

To so splošni cilji delavske samoupravne kontrole, ki so primereni tem aktom. Imamo pa tudi že bolj konkretne opredelitve. V stališčih in sklepih III. konference ZK občine Domžale z dne, 30. 10. 1972 je med drugim rečeno: vsak delavec mora dobiti v roke vsak mesec pismo poročilo (alternativa — ta poročila naj bi razobešali na oglasne deske) iz katerega bodo razvidni osebni prejemki vseh delavcev v (TOZD) delovni skupnosti in vseh delavcev v organizaciji skupnih služb in vodilnih delavcev podjetja za tekoči mesec in kumulativno (zbirno). Prikazani morajo biti vsi osebni prejemki izplačani pri blagajni podjetja in sicer po osnovah na podlagi katerih so bili izplačani. Vsak delavec mora dobiti vsak mesec v roko pismo poročilo o višini čistih stroškov za pretekli mesec in kumulativno. V teh pregledih je treba zajeti stroške reklame, reprezentance, daril, stroške v zvezi z gostoljubjem, ki se izkazuje poslovnim partnerjem ob osebnih poslovnih stikih in drugo.

Stališča medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko o samoupravnem nadzorstvu poslovnega procesa ter preprečevanju osebnega o-koriščanja, so tudi dokaj konkretna. Na primer: Sistem obveščanja delovne skupnosti (vsi delavci) mora omogočiti vsakemu članu delovne skupnosti (delavcu) spremljanje vseh pomembnih odločitev in rezultatov. Nekatere tipične poslovne operacije so bolj ali manj povsod potrebne pozornosti samoupravnih organov in organizatorjev dela. To je potrebno zlasti še v sedanjih razmerah, ko poostreno nadzorstvo in večja javnost odločitev ni samo preventivni ukrep proti korupciji in razsipništvu, ampak tudi način, da se pošteni in odgovorni delavci začitijo pred neupravičenimi ali zlonamernimi pavšalnimi obtožbami. Take poslovne

operacije so zlasti: oddaja del, sklepanje pogodb, prevzem blaga in uslug ter plačevanje industrijskim kooperantom, predvsem pa kooperantom iz zasebnega sektorja. Med drugim je poudarjeno, da je treba s posebno pozornostjo preveriti zlasti: poslovanje prodaje in nabave preko zastopstev in trgovskih potnikov, v katerem je treba posebej proučiti način nagrajevanja in nadomestitev stroškov, sistem stimulacije, odgovornost do delovne organizacije, metode njihovega dela, zadolžitve za druge storitve; zunanje trgovsko poslovanje v katerega so vključeni posredniki; posli sklenjeni s posredovanjem specializiranih posredništev oziroma zunanjitrgovinskih podjetij, ki jih je treba preverjati, če je njihova angažiranost dala ustrezno poslovno korist oziroma ustrezno delitev rizika — ekvivalentno (enakovredno) pobranim maržam, provizijam in rabatom.

To je samo nekaj splošnih in konkretnih nalog v zvezi z delavsko samoupravno kontrolo. Stališče ne manjka, ne splošnih, ne konkretnih. To je tudi najpomembnejša naloga zveze komunistov in sindikata ne pa »lov na čarovnice« in negativna selekcija kadrov s formiranjem »klike«, ki je za obstojenje stanje. Biti avantgarden pomeni biti nadpovprečno revolucionaren. Vse kar je nad povprečjem je pravi izziv povprečju, ki se nagonsko brani. Skupine, ki ne sledijo ciljem celotne organizacije, izkazujejo tesno povezanost, na drugi strani pa reakcionarnost in miselno stagnacijo.

Tone Dolenc

Dopisujte v naše glasilo!

ZAHVALA

Vsem sodelavkam oddelkov konfekcije in mikalnice, kakor tudi svojim najožjim sodelavkam obratne pisarne konfekcije se priskreno zahvaljujem za dragocena darila in cvetje ob mojem zasluženem odhodu v pokoj.

Tovariško vas pozdravlja želeče še mnogo nadaljnjih delovnih uspehov.

Slavka Juhant

Dejavnost nogometnega moštva „Tosama“ v letu 1972

Lanskoletna nogometna sezona ni prinesla našemu moštvu mnogo uspeha, za kar imamo v neki meri tudi tehtna opravičila, vsekakor pa to ne more biti dovolj za neuspeh, katerega smo doživeli na nogometnem igrišču. Zavedati se moramo, da v našem moštvu nimamo dovolj izkušenih igralcev kot jih imajo ostala moštva. Primerno temu je bil tudi uspeh naše ekipe skromnejši, kljub želji naš vseh, da bi dosegli več kot so naše zmožnosti. Mislim, da nam nihče ne more očitati, da med nami ni bilo borbenega duha, saj vsi poznavalci nogometa vedo, da je potrebno imeti tudi veliko treninga in predvsem nogometnega znanja.

Ko je zasijalo prvo spomladansko sonce so se naši nasprotniki pričeli marljivo pripravljati za občinsko sindikalno prvenstvo. Tudi naše vodstvo je organiziralo treninge skupaj z nogometnim moštvom Dob v Dobu, toda žalosten je bil pogled na razmočeno blatno igrišče, kjer sta bila le dva člana naše nogometne ekipe. Seveda pa ne bi s tem hotel reči, da ostali člani niso hoteli priti na trening, kateri bi bil porok k večjemu uspehu. Tu so se pojavili razni opravičljivi razlogi, saj se moramo zavedati, da ima veliko naših igralcev obveznosti tako doma kakor tudi v službi. V tem letu smo bili prisiljeni uvesti v našo ekipo sveže moči, katerih naloga je da čimprej pokažejo svoje znanje in s tem pripomorejo k večjemu uspehu.

V letu 1972 smo odigrali šest tekem, od katerih tri v občinskem sindikalnem prvenstvu ter tri prijateljske. Sindikalno prvenstvo se je odvijalo v dveh skupinah in to v skupini A ter v skupini B. Mi smo tekmovali v skupini A, katera je bila veliko močnejša od skupine B, saj so v njej igrali štirje prvo plasirani iz sindikalnega prvenstva iz leta 1971.

Prvo tekmo smo odigrali z moštvom »MLINOSTROJA« in jo izgubili z 1:2. Drugo tekmo smo prav tako izgubili s kombiniranim moštvom »TOKO« z istim rezultatom. Tretjo tekmo smo odigrali na nogometnem igrišču v Ihanu z ekipo »AVTOSERVIS-A« in dosegli neodločen rezultat 1:1. Za to tekmo je treba poudariti, da smo se po igri približali našim tekmečem veliko bolj kot v prejšnjih letih, kjer smo izgubljali z veliko večjim rezultatom. Moram pa poudariti, da z malo več spretnosti pri nasprotnikovih vratih in z malo več sreče obrnili rezultat v svojo korist. Z eno točko iz treh tekem smo zasedli četrto mesto v skupini A in tako izpadli iz nje. Letos bomo morali zaigrati v B skupini

in se boriti za vstop v A skupino. Kakor sem že omenil smo odigrali tri prijateljske tekme. Eno z ekipo »PAPIRKONFEKCIJE« iz Krškega. Ti tovariši nam tiskajo glasilo »TOSAMA«. Na tej tekmi smo bili poraženi z 1:0, vendar smo ta poraz pozabili že čez nekaj ur, ko so nas povabili na znano izletniško točko Dolenjske — Sremič. Z »NAPREDKOM« smo odigrali prvo tekmo na njihovem igrišču v Krašnji. Ta tekma se je končala z zmago domačinov, ki so imeli v svojem moštvu zelo razpoložene strelce, mi pa smo jim pomagali s slabo obrambo in izgubili z najvišjim lanskoletnim rezultatom 1:5. Čez štirinajst dni so bili naši gostje na nogometnem igrišču v Dobu.

Tokrat je bila naša igra veliko boljše in zmagali smo z rezultatom 2:1. Omeniti je treba še tradicionalno tekmo »OZENJENI« in »NE-OZENJENI«, v kateri so slavili zmago »OZENJENI« kar z rezultatom 5:2. Na koncu bi se želel zahvaliti vsem igralcem za požrtvovalnost in seveda tudi našim zvestim navijačem, ki so nas spremljali skozi vse tekme.

Navesti moramo še moštvo, ki je igralo v letu 1972: Pirc Brane, Prenar Silvo, Grujič Petar, Frankovič Boris, Gaberšek Rok, Hafner Marjan, Osolin Franc, Drolc Ivan, Kerč Miha, Oražem Marjan, Pestotnik Ivan. Igrali so še: Rode Janez, Arnuš Franc, Pernuš Srečo.

I. D.

Kegljači v letu 1972

Kakor nekaj let poprej, smo se kegljači tudi leta 1972 udeležili več športnih srečanj. Vsa ta srečanja smo bolj ali manj uspešno zaključili. Naj naštejemo zaporedje tekmovalj in njihov rezultate.

V začetku leta so se začele občinske sindikalne igre v kegljanju. V igrah smo sodelovali z dvema moškima ekipama in sicer 6x100 lučajev in v borbenih igrah. V zelo močni konkurenci kot so: Papirnica, Helios, Induplati in vrsta drugih, smo dosegli do sedaj najboljši uspeh in sicer 1. mesto v borbenih igrah in 2. mesto 6x100 lučajev. Tudi v povratnem srečanju v gosteh s Papirkonfekcijo — Krško smo bili boljši. Nato smo dobili vabilo iz MTT, da se udeležimo prijateljskega tekmovalja, katerega prirejajo v korist izgradnje kegljišča. Vabilu smo se odzvali. Točnih rezultatov ni, ker nam jih žal niso poslali. V oktobru smo tekmovali na V. tekstilijadi, katera je bila letos v Kranju, prireditelj pa je bil »Svilanit« Kamnik. Tekmovali smo v borbenih igrah in zasedli izmed 22 ekip 4. mesto in to z dvema ženskama v moški ekipi. To je zelo lep uspeh saj smo za prvo uvrščenim zaostali samo 13 lesov. Tudi ostali rezultati so vredni pohvale, saj je naša ekipa prekosila marsikatero bolj pripravljeno ekipo.

Za Dan republike smo pomerili svoje moči med seboj in tudi ostali člani kolektiva so se lahko potegovali za naslov prvaka »Tosame«. V zelo izenačenem boju je prvo mesto osvojil Hafner pred Capudrom in Krambergarjem.

Tekmovalja se je udeležilo 15 članov kolektiva.

Na koncu naj dodam še to, da se taki rezultati dosežejo samo z marljivim delom in vsestranskim razumevanjem. Obenem pa se naj zahvalim sindikalni podružnici za razumevanje in upam, da bo tudi v naprej podpirala kegljaški šport.

Izdaja TOSAMA Domžale

Urejuje uredniški odbor:

Rezka Demšar, Milan Drčar — tehnični urednik, Franc Kerč, Franc Kosirnik, Toni Laznik dipl. oec, Marjan Merkužič, Albina Miš — blagajnik, Miro Pavlič — fotoreporter, Jelka Premru, Ani Rožič, Ciril Zarnik in Feliks Vodlan — odgovorni urednik.

Tiska: Papirkonfekcija Krško, obrat Valvasorjeva tiskarna. Naklada: 900 izvodov.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame se vsem sodelavkam in sodelavcem iz tkalnice ovojev iskreno zahvaljujem za venec, izraze sožalja. Hvala vsem, ki ste jo spremlili na njen poslednji dom.

Iskrena zahvala tudi pevcem ter sindikalni podružnici za denarno pomoč.

SOBOČAN ANI

Kdrowske vesti

OD 12. 2. DO 11. 3. 1973 PRAZ-
NUJEJO ROJSTNI DAN:

KONFEKCIJA: 14. 2. Valentina Bolhar, 6. 3. Mira Brodar, 16. 2. Jerca Cerar, 14. 2. Valentina Hančič, 28. 2. Frančiška Pivec, 27. 2. Marija Prašnikar, 15. 2. Angelca Rus, 17. 2. Valentina Starbek, 22. 2. Marjeta Videmšek, 13. 2. Tinca Zore, 23. 2. Francka Zupan, 2. 3. Maruša Križičnik, 20. 2. Marjan Merkužič.

MIKALNICA: 21. 2. Joži Kocjančič, 26. 2. Francka Klopčič, 7. 3. Joži Pečnik, 22. 2. Ivanka Soštar, 6. 3. Matilda Urbanija, 8. 3. Francka Vodlan, 22. 2. Majda Cerar.

FILTRI: 28. 2. Viktor Lončar, 16. 2. Danica Boštele, 6. 3. Štefka Kerč, 3. 3. Jana Vidergar, 14. 2. Dragoslava Tarič, 4. 3. Kazimir Fuks.

TKALNICA OVOJEV: 13. 2. Vera Rožič, 12. 2. Zdravka Sankovič, 21. 2. Francka Mestek, 19. 2. Tilka Zabret.

AVTOMATSKA: 1. 3. Tilka Mejak, 12. 2. Tatjana Jesenko, 12. 2. Valentina Cerar, 22. 2. Ani Košir.

PRIPRAVLJALNICA: 24. 2. Janez Rems, 9. 3. Franc Brodar, 25. 2. Felicita Prelovšek, 22. 2. Marjeta Lisjak.

POMOŽNI OBRATI: 3. 3. Albin Cerar, 22. 2. Jože Vidmar, 6. 3. Franc Kosirnik, 16. 2. Ivan Pavlič.

UPRAVA: 21. 2. Slavko Bajec, 14. 2. Tine Hanzlovski, 16. 2. Julka Mihelčič.

ANALIZNOPLANSKI SEKTOR: 4. 3. Toni Laznik oec.

RAČUNOVODSKI SEKTOR: 22. 2. Zofka Juteršek, 22. 2. Marija Pečnik, 20. 2. Albina Miš.

KOMERCIALNI SEKTOR: 1. 3. Ema Marčun, 16. 2. Pavla Vojska, 16. 2. Maksa Slapar.

RODILI SO SE:

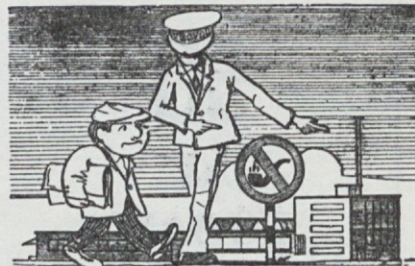

Peterka Valentini — sin
Merlin Danici — sin
Štirn Kati — sin
Pivk Francki — sin
Cerar Francki — hči

Nagradna križanka št. 1

Tokrat je do roka poslalo svoje rešitve 22 reševalcev. Zrebanje nagrajencev je bilo opravljeno v oddelku cigaretnih filtrov nagrade pa prejmejo:

1. nagrada — Pavla Kamin
2. nagrada — Jože Pogačnik
3. nagrada — Kristina Bunič

V POKOJ ODSLA: Juhant Slavka in Pogačnik Jože.

IZ PODJETJA ODSLA: Prenar Silvo in Stare Valentin v JLA.

PRISEL V PODJETJE: Ivan Lavrič na delovno mesto v ekspe-ditu.

Vsem iskrene čestitke in dobro počutje!

Vatka Votek in Filter Filip

50 let TOSAMA DOMŽALE

IZRAZ PRI
KARTANJU ZDRAVIL.
RASTLIN

ČIM VEČ USPEHA PRI REŠEVANJU	REŽISER BOŠTJAN	IT. MOŠKO IME	PRVI LETALEC	STARA VOTLA MERA	VRSTA ITAL. KAMIONOV	MEDMET UDARCA	ETIOPSKI PLBM. POGLAVAR	ITAL. ŽENSKO IME	NAJVIŠJI VRH NA SVETU	POBALIN KA
PLANINEC										
ZAGREB. ŠPORT. KLUB										
VRHNJA PLOŠČA NA STEBRU					POHAJ- KOVANJE					
VOZ S PLOHOM					PESEM HVALNICA	JAVKANJE	ONASSIS LASTNIK			

ZNES PLINOV			NAŠI RAZGLE- DI		FRA.PES- NIK (PIERE) VRSTA CIGARET				ŠTEYNIK ARABSKI ŽREBEC	
ŽIVEC			IDA KRAVANJA (RINA)			GL.MESTO SIRIJE				
AMPER		NATRIJ METULJ Z REPOM	PTICA PEVKA OPIS			ŠVIČ.URA STRAH PRED NASTOPOMI				
DEL LETALA				STAR SLOVAN	TONE TOHŠIČ		NIKOLA TESLA MEŠKO			
REŠITVE DO 25.11.	SESTAV, MOŠTVO				URAČAN, HUD VIHAR					
KRAJ PRI SOMBORU					NENASME- JANI GR.IGRALKA PAPAS					
PORENTA ANTON		ESTONCI				AMER. MOŠKO IME				
ORANJE		KAZALNI ZAHTEK SAHIST BRUNO		POLMER UDRTINA JAMA		RIMSKI POZDRAV		KOSILO		
TONA		TISTE, KI POJEJO VARJENO MESTO				VEZNIK	ŠPANJA	OREHEK MIHAEL GRADBEN. PODIJETJE		SLOVEN. TEBNIK
PRVA ŽENA			PREBIVALCI BEOLJE ZRAK (FRANC)			JEKLENI "LJVDJE" EBAN				
VARNOŠTNA ZAPORA, OSAMITEV							Ž. IME ANDREJ NANTIGAL			
ARHADA				ZLATO	TOLPA					NORD ZNAK ZA ZASLUGE

	RIMSKO BORISČE					ČEŠKO: DA MATERIJA			IT. NIKALNICA RIMSKA 4	
		JUGOSL. STANDARDE KRIZANKE IN HUMOR				SESTAVA: REZI DENŠAR	YODNA ŽIVAL (DVOJ) DEL POSODE			
		KARLO- VAC		15. ČRKA CENKA DORNIK		..... IN GOLIAT KONEC POLOTOKA				NIKO ORAŽEM
		3. SAMOGLA- SNIK	BIVŠI NOG. OLIMPIJE (RUDI) KISIK					RIMSKA 5	AVSTRUA	ŠTEYNIK POLHER

